

господарської діяльності та його ефективного функціонування у процесі відтворення [6, с. 137].

У загальному вигляді фінансування аналогічне інвестуванню. Їх подібність полягає у тому, що вони: мають джерела формування; здійснюються цілеспрямовано; супроводжуються ризиком; мають фактор часу; регламентуються нормативно-законодавчими актами. Фінансове забезпечення має глибший зміст і означає процес взаємовідносин суб'єкта господарювання з іншими суб'єктами економічної системи з приводу мобілізації фінансових ресурсів, їх цільового використання для забезпечення господарської діяльності, ефективного функціонування, розширеного відтворення.

Фінансове забезпечення ґрунтується на відповідних джерелах фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на відтворення основних засобів. Найбільш розповсюдженими джерелами фінансового забезпечення відтворення основних засобів є: щодо землі – чистий прибуток, державна підтримка, довгострокові кредити банків, іноземні інвестиції; щодо матеріально-технічних основних засобів – чистий прибуток, амортизаційні відрахування, довгострокові кредити банків, лізинг, державна підтримка, іноземні інвестиції.

Література

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручн. / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Колчина Н. В. Финансы организаций (предприятий) / Н. В. Колчина и др.; под ред. Н. В. Колчиной. – [5-е изд., перераб. и доп.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 407 с.
3. Фінанси підприємств: підручн. / [Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – [8-ме вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2013. – 219 с.
4. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2 томах / И. А. Бланк. – [4-е изд., т. 2]. – М.: Омега-Л, 2012. – 674 с.
5. Федосов В. М. Фінанси: підручн. / Під ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
6. Костецький В. Сутнісно-теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємства / В. Костецький // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 4 (29). – С. 135–145.

Щербаков С. С., ст. гр. ФСТзм-21
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Для ефективного управління платоспроможністю необхідно визначити, які види діяльності і які елементи активів чи пасивів сприяли зростанню або зменшенню грошових коштів, оборотних активів, власного оборотного та робочого капіталу і якою мірою. При цьому оцінка платоспроможності

підприємства має зосереджуватися, насамперед, на вивченні й аналізі причин фінансових труднощів підприємства. Як правило, причинами неплатоспроможності є: невиконання плану з випуску й реалізації продукції; порушення структури й асортименту продукції, зниження її якості; збільшення собівартості продукції; недотримання режиму економії; недовиконання плану прибутків і, як наслідок, – дефіцит власних джерел самофінансування; в умовах конкуренції втрата каналів реалізації й постійних покупців, замовників; неплатоспроможність самих покупців і замовників; низька оборотність оборотного капіталу тощо.

На нашу думку, формування політики управління платоспроможністю має ґрунтуватися на таких базових принципах фінансового менеджменту: системності, плановості, цільовій спрямованості, стратегічній орієнтованості, варіативності.

При формуванні політики управління платоспроможністю необхідно враховувати, що вона характеризується достатньою часткою власного капіталу у складі джерел фінансування для гарантування постійної можливості підприємства погашати свої зобов'язання. Достатній рівень частки власного капіталу залежить від обраного менеджментом стандарту фінансування – традиційного або функціонального.

При традиційному підході перспективна платоспроможність підприємства визначається такими правилами:

– правило мінімальної фінансової рівноваги, яка заснована на наявності обов'язкової позитивної ліквідності, тобто необхідності формування певного резерву платоспроможності на покриття ризику виникнення невідповідності в обсягах, періодах та швидкості оборотності короткострокових елементів активу і пасиву балансу;

– правило максимальної заборгованості – довго- і середньострокові зобов'язання не повинні перевершувати половини постійного капіталу, який включає власний капітал і прирівняні до нього довгострокові джерела засобів.

Функціональний підхід передбачає дотримання наступних вимог:

– скориговане правило фінансової рівноваги: власний і прирівняний до нього капітал повинні повністю покривати стабільно розміщені активи (необоротні активи), тобто резерв ліквідності оцінюється за величиною власних оборотних коштів;

– короткострокове фінансування базується на тому, що сума потреби в оборотних активах змінюється протягом звітного періоду і ці зміни можуть привести до однієї з альтернатив: або до зайвого забезпечення оборотними активами, внаслідок чого тимчасово з'являються вільні джерела власних оборотних коштів; або незадоволення потреби в оборотних активах, внаслідок чого доводиться використовувати позикові засоби.

Таким чином, управління платоспроможністю – це складний комплексний процес, що охоплює майже всі складові сучасного фінансового менеджменту. Тільки раціональне поєднання наявних методів та інструментарію управління активами та пасивами підприємства, грошовими потоками та прибутковістю дозволяє досягти бажано рівня платоспроможності і забезпечувати її збереження протягом тривалого періоду часу. При цьому головна проблема такого управління полягає в об'єктивному протиріччі двох пов'язаних завдань фінансово менеджменту – підвищення платоспроможності та досягнення необхідної рентабельності. Тому управління платоспроможністю підприємства потрібно будувати на засадах постійного компромісу щодо одночасної мінімізації ризику втрати платоспроможності та ризику втраченої вигоди з урахуванням визначених стратегічних та тактичних пріоритетів фінансово-економічного розвитку суб'єкта господарювання.